

Okul Öncesi Kurumlarda Görev Yapan Öğretmenlerin Aile Katılım Çalışmalarına Yönelik Tutumlarının İncelenmesi

A Study Into The Attitudes of Teachers Working at Preschool Education Institutions Regarding Family Involvement Activities

Vedat BAYRAKTAR

*Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Okul Öncesi Anabilim
Dalı, Ankara, Türkiye*

Gülhan GÜVEN

*Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Okul Öncesi Anabilim
Dalı, Ankara, Türkiye*

Z. Fulya TEMEL

*Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Okul Öncesi Anabilim
Dalı, Ankara, Türkiye*

İlk Kayıt Tarihi: 09.12.2014

Yayına Kabul Tarihi: 14.07.2015

Özet

Araştırma, okul öncesi kurumda görev yapan öğretmenlerin aile katılım çalışmalarına yönelik tutumlarının incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmada betimleme (survey) yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya yedi bölgeden toplam 893 öğretmen katılmıştır. Çalışma için geliştirilen geçerlik ve güvenilirlik analizleri yapılan “Öğretmenler için Aile Katılım Çalışmaları Hakkında Tutum Ölçeği”, Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı .89’dur. Verilerin analizi, SPSS 15.00 programında “Tek Yönlü Varyans Analizi” ve “İlişkisiz (Bağımsız) Örneklem t-testi” ile yapılmıştır. Öğretmenlerin, aile katılım çalışmaları hakkındaki tutumları tespit edilmiştir. Araştırma bulgularına göre; öğretmenlerin cinsiyet, çalıştığı kadro, çalıştığı kurum ve kıdem durumu kategorilerine göre aile katılım çalışmalarına yönelik tutumları arasında anlamlı fark çıkmamıştır. Öğretmenlerin yaş durumu kategorilerine göre ise anlamlı fark tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: okul öncesi eğitim, öğretmen, ebeveyn, aile katılımı

Abstract

The current study was carried out to determine the attitudes of teachers working at preschool education institutions regarding family involvement activities. The research is a descriptive survey. A total sum of 893 teachers from seven regions participated in the study. “The Attitude Scale of Teachers for Family Involvement Activities” developed for the study and the validity and reliability analyses were carried had a reliability Cronbach Alpha coefficient

of. 89. The analyses of the data were made in the software program SPSS 15.00 through “One Way Variance Analysis” and “Independent Samples *t* – tests”. The attitudes of teachers over family involvement activities were determined. Depending on the findings of the research, no significant difference was found between the family involvement activities of teachers in terms of the categories of gender, the post they are working for, the institution they are working for and the status of experience. A significant difference was found in terms of the age category of the teachers.

Key Words: preschool education, teacher, parents, family involvement

1. Giriş

Çocuğun eğitimi doğumuyla birlikte ailede başlamaktadır. Çocuğun inançları, tutumları ve davranışlarının temeli ailede atılır. Çocuğun eğitimi, okul ve aile arasında paylaşılan bir sorumluluktur. Anne babalar çocuğun eğitimine erken katılmaları çok gerekmektedir. Okul öncesi dönemde, çocuğun toplumsal yaşamda başarılı olabilmesi için ailenin eğitimi kadar ailenin de çocuğun eğitimine katılımı zorunluluk haline gelmiştir. Eğitimin temeli ailede atılmış olsa da kurumlarda devam eden çocukların eğitim sürecinde istenen başarıya ulaşabilmesi için okul aile arasında olumlu ilişkiler kurulması gerekmektedir. Bu olumlu ilişkilerin kurulabilmesi, öncelikli olarak ailenin eğitime katılımı vasıtasıyla sağlanabilmektedir. Anne babaların eğitime katılımı, okul ve ev arasındaki devamlılığı da sağlayarak kazanılan bilgi ve becerilerin pekiştirilmesinde ve eğitimde sürekliliğin sağlanması sonucunda başarının artmasında etkilidir (OBADER, 2013).

Aile katılımını, Epstein (2002) “okulla anne babalar arasındaki çok boyutluluğa dayalı her türlü iletişim ve etkileşim örüntüsü olarak tanımlamıştır. Ireland (2014) ise aile katılımını “çocuk okula başladığında ailenin çocuğun eğitimine katılım oranı” olarak ifade etmiştir. Bir başka tanımda ise aile katılımı “ailelerin çocukların yaşamında birincil etkisi olduğunu kabul ederek, çocuğun doğumundan yetişkinliğe kadar eğitimi ve gelişimi konularında ailelerin her yönüyle çocuğun eğitimine katılmaları” olarak belirtilmiştir (The National Parent Teacher Association, 2015). Nelson ve Guerra (2009) ise aile katılımını “ailelerin eylemleriyle çocuklarını desteklemesi” olarak ifade etmiştir. Medator (2015) tarafından yapılan tanımda ise aile katılımı “ebeveynlerin çocukların okuldaki eğitimine katılım düzeyi” olarak tanımlamıştır. Bu tanımlardan da anlaşılacağı gibi aile katılımı; okul ve aile ilişkisinin geliştirilmesi, ailenin çocuğun eğitimine katılması ve çocuğun eğitiminde daha çok inisiyatif alması olarak tanımlanabilir. Literatürde aile katılımı; iletişim, etkileşim, sorumluluk ve paylaşım gibi sosyal yönleri olan bir süreç olarak ele alınmaktadır. Aile katılımının çocuğun okula başladığı günden yetişkinliğe kadar uzanan okul ve aile arasındaki ilişkiler bütünü olduğu söylenilebilir.

Ailenin eğitime katılımı ile ailelerin çocuğun gelişimini takip edebilmeleri, okulun politikası ve programı hakkında bilgi sahibi olabilmeleri ve çocuğun eğitiminin evde de desteklenmesi sağlanmaktadır.

Aile katılımı çocuklar, anne babalar, eğitimciler ve okul açısından gerekli görülmektedir. Çocuk açısından, aile katılımı sayesinde çocuğun etkinliklere katılımı artar, ev ve okul arasındaki farklılıklar azalır. Çocuklar, aile denetiminin daha çok farkına varırlar ve ailelerine daha çok saygı duyarlar. Araştırmalar, ailesi eğitimine katılan çocukların başarılarının arttığını göstermektedir. Aileler açısından, çocukları hakkında daha ayrıntılı bilgi edinen aileler, onları sosyal ortam içinde daha yakından tanıma fırsatına sahip olurlar. Ailelerin kendi beceri ve yetenekleri konusundaki güvenleri artar. Öğretmenlerin çocuklarla etkileşimlerini görme imkânına sahip olan aileler, hangi yaşlarda hangi davranışların daha uygun olduğu konusunda bilgi sahibi olurlar. Başka ailelerle tanışma ve onlarla ortak problem ve deneyimlere sahip olduklarını öğrenme imkânına kavuşurlar. Eğitimciler ve okul açısından yararları ise öğretmenler çocukların önceki deneyimleri hakkında daha ayrıntılı bilgiye sahip olurlar. Çocukların ve ailelerin ilgi ve gereksinimlerini daha iyi anlayarak gerekli durumlarda programda değişiklik yapma fırsatını elde ederler (OBADER, 2013).

Yapılan araştırmalarda, aile katılımının ve aile eğitiminin ebeveynlerin çocuk gelişimi hakkında bilgilerini artırdığı ayrıca çocukların öğrenme ve sınıfta davranışsal uyumlarına olumlu katkılar sağladığı ve akademik başarılarını artırdığı saptanmıştır. Araştırmalar, ailelerin çocukların eğitimine katılmalarının gerekli olduğunu ortaya koymaktadır (George, 2003; Gürşimşek ve diğerleri 2002; Fantuzzo ve diğerleri 2004; Turner, Richards ve Sanders 2007; Vural 2012).

Okul öncesi eğitimde aile katılımının en önemli hedefi, eğitimde devamlılığı ve bütünlüğü sağlamaktır. Okul öncesi eğitim kurumlarında çocuklarda kalıcı davranış değişikliklerinin gerçekleşebilmesi, programda planlanan öğrenme yaşantılarının ailede de sürdürülmesi ile mümkün olabilir. Eğitim programı, aileler tarafından desteklenmediği sürece istenen düzeyde etkili olamamaktadır. Okul öncesi eğitimde en iyi yaklaşım, çocuğu tek başına birey olarak değil, aile ile birlikte ele alan yaklaşımdır. Çünkü ebeveynler; çocukların “ilk ve devamlı öğretmenleridir” ve çocuklarla çalışmada eğitimcilere alternatif yollar önermektedir (Aral, Kandır ve Yaşar, 2002; Köksal ve Eğmez, 2008; Temel, 2008; Tezel, Şahin ve Ersoy, 1999).

Araştırmalar göstermektedir ki erken dönemde aile okul arasında kurulan ilişki çocuğun gelecekteki okul yaşantısının başarısını etkilemektedir. Çocuğun eğitimi, okul ve aile arasında paylaşılan bir sorumluluktur. Anne babalar sahip oldukları kültür, dil ve ihtiyaçları bakımından farklılık gösterebilir de çocuğun eğitimsel başarısı için okul yaşantısının paylaşılması gerekmektedir. Ev ve okul arasındaki yakın ilişki hem aile üyeleri hem de öğretmenin çocuğun yetenekleri hakkında doğru bilgi edinmelerini, istenen hedefler doğrultusunda birlikte çalışma devamlılığını sağlamaktadır. Ayrıca ailelerin katılımı ile çocukların kendilerini güvende ve desteklenmiş hissetmeleri de sağlanmaktadır (Beaty, 2000; Kostelnik ve diğerleri 2004; Erkan 2010; Catron ve Allen 2003).

Yapılan araştırmalar anne eğitim programına katılan annelerin okul öncesi eğitime

ilişkin bilgi düzeylerinin arttığını ortaya çıkmıştır (Arabacı, 2003; Sevinç ve Evirgen, 2002; Temel, Aksoy ve Kurtulmuş, 2013; Ünal, 2003).

Ailenin eğitime katılımı ev ve eğitim kurumu arasındaki ilişkiyi güçlendirir, eğitimin devamını sağlar, eğitimdeki başarıyı artırır. Ailenin eğitime katılımı yolu ile ebeveynlerin çocuk yetiştirme konusundaki bilgi ve becerileri artar, daha etkili ebeveynler olarak kendilerini eğitim ekibinin bir parçası olarak görürler (Temel vd., 2010; Anonymous, 2011).

Ailelerle verimli çalışmada ilk adımın, ailelerle sıcak ilişki oluşturmak olduğu belirtilmektedir. Ailelerle olumlu ilişkilerin kurulmasında ilişkilerin sıcaklığı ve samimiyeti temel olarak görülmektedir (Eliason ve Jeking, 2003).

Aile eğitimi ve ailenin eğitime katılımının başlaması, sürekli hale gelmesi ve istenen başarıya ulaşılmasında öğretmenler önemli role sahiptirler. Okul öncesi kurumlarında da görev yapan öğretmenlerin görevi, yalnızca çocuğa hizmet vermek değil aynı zamanda aileye de çocuğun eğitiminde yardımcı olmaktır. Öğretmenlerin aile katılımına yönelik olumlu tutum ve davranışlar sergilemesi, aile katılımının sağlanabilmesi için yeterli bilgi ve beceriye sahip olması gerekmektedir. Programın yürütülmesinde, birinci derecede sorumlu olan öğretmen tutumları, aile katılımı ve eğitiminin yürütülmesinde oldukça etkilidir. Ayrıca öğretmenler, ailenin çocuk yetiştirmedeki rolünü tanımalı ve onlarla işbirliğine açık davranmalıdır (Tezel Şahin ve Özyürek 2010; Kostelnik ve diğerleri 2004; Köksal ve Eğmez 2008; Vural,2006).

Yapılan araştırmalarda, ailelerin eğitim etkinliklerine katılım konusunda istekli oldukları tespit edilmiştir (Albritton ve Klotz 2003; Gbadomsi, 2003; Işık, 2007; Kaya, 2002; McBride, Rane ve Bea, 2001; Tezel Şahin, 2004). Ayrıca yapılan araştırmalarda öğretmenlerinde ebeveynlerin eğitime katılmalarını istedikleri tespit edilmiştir (Atakan, 2010). Hem ailelerin hem de öğretmenlerin çocuğun eğitimi konusunda işbirliği yapma konusunda istekli olmaları ailelerle işbirliği yapılabilmesi bakımından çok önemlidir.

Öğretmenlerin ebeveynlerle çalışmasını engelleyen bazı kalıp yargılar bulunmaktadır. Bu kalıp yargılar; ebeveynler sınıfta sadece kendi çocukları varmış gibi tutum sergilerler; çocuklarının eğitimiyle değil, daha çok uyku ve beslenmesiyle ilgilenirler; çocuk eğitimini iyi bildiklerini düşünürler; endişeli ve savunmacıdır; çocuklarının sorunlarını kendi ebeveynliklerine yapılmış saldırı olarak algırlar ve sorunları inkar edip bunun öğretmenin ya da okulun hatası olduğunu ısrar ederler gibi kalıp yargılardır (Temel, 2008). Bu kalıp yargıların öğretmenlerin ebeveynlerle çalışmasına engel olduğu düşünülmektedir.

Okul öncesi dönemde hem aileler, hem de öğretmenler çocuğun eğitimi için birlikte çalışmak istemelerine rağmen bunu başaramamaktadır. Yapılan araştırmalar sonucunda ailelerin eğitime katılımını engelleyen birçok faktörün bulunduğu görülmüştür. Aile katılımını engelleyen faktörler incelendiğinde, öğretmen ve ailelerin aile katılım

kavramını tam bilmedikleri, birbirlerinin işi kendi üzerlerine bırakacağı korkusu, paylaşımın mümkün olmayacağına inanmalarının olduğu görülmektedir (Oktay ve diğerleri, 2006; Zembat ve Haktanır, 2006).

Birçok ebeveyn, çocuğun eğitimi konusunda, engelle baş etmek zorunda kaldıklarını belirtmişlerdir. En çok engelle karşılaştıkları durumlar: katılım konusunda öğretmenlerle farklı fikirlerde olmaları, okul ve sınıf ziyaretlerinde az kabul edici atmosfer olması, okuldan gelen olumsuz iletişim, öğretmenlerin her ebeveyne ulaşma konusundaki bilgi eksikliği, iş yaşamı ile ilgili baskılar, dil sorunları ve zamanın sınırlı olması aile katılımını engellemektedir (Smith, 2008).

Bu araştırma, okul öncesi eğitim kurumlarında, öğretmenlerin farklı değişkenlere göre aile katılım etkinliklerine yönelik tutumlarını tespit etmek amacıyla yapılmıştır.

Araştırmanın Amacı

Okul öncesi eğitim kurumlarında, görev yapan öğretmenlerin; cinsiyet, çalıştığı kadro, çalıştığı kurum, kıdem ve yaş gibi farklı değişkenlere göre aile katılım etkinliklerine yönelik tutumlarını incelemektir.

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma; okul öncesi kurumda görev yapan öğretmenlerin aile katılım çalışmalarına yönelik tutumlarını ortaya koymaya yönelik bir çalışmadır. Buna göre, araştırmada tarama (survey) yöntemi kullanılmıştır. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 1998).

2.2. Araştırma Grubunun Oluşturulması

Çalışma grubuna gönüllü olarak katılan okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin olmasına dikkat edilmiştir. Araştırma kapsamında toplam 7 bölgeden 14 ilde toplam 893 öğretmene erişilmiştir.

Öğretmenlerin % 95,9'u kadın; % 4,1'i erkektir. Öğretmenlerin % 92,9 öğretmen ve %7,1'i ise usta öğretici kadrosunda öğretmen olarak çalışmaktadır. Öğretmenlerin % 28,1'i anaokulu ve % 71,9'u ise anasınıfında görev yapmaktadır. Öğretmenlerin kıdem durumuna bakıldığında; % 50,3'ü 1-5 yıl; % 25,5'i 6-10 yıl; % 9,6'sı 11-15 yıl; % 6,6'sı 16-20 yıl ve % 8,0'i ise 21 yıl ve üstü görev yapmıştır. Öğretmenlerin %20 ,8'i 20-25 yaş; % 35,1'i 26-30 yaş; % 31,4'ü 31-40 yaş; % 11,3'ü 41-50 yaş grubunda ve % 1,5'u 51 yaş ve üstüdür.

2.3. Veri Toplama Araçları

Veri toplamak amacıyla öğretmenlere araştırmacılar tarafından geliştirilen “kişisel bilgi formu” ve “Öğretmenler için Aile Katılım Çalışmaları Hakkında Tutum Ölçeği” uygulanmıştır.

2.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Kişisel bilgi formunda ise öğretmenin cinsiyeti, çalıştığı kadro, çalıştığı kurum, kıdem ve yaş gibi ilgili belirleyici sorulara yer verilmiştir.

2.3.2. Öğretmenler için Aile Katılım Çalışmaları Hakkında Tutum Ölçeği

Ölçek oluşturulurken literatür taraması yapılmıştır. Ölçek maddeleri oluşturuldu. Gazi Üniversitesi, Ankara Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesinden yedi öğretim üyesinden uzman görüşü alınmıştır. AKÇTÖ maddeleri uzman görüşleri doğrultusunda yeniden düzenlenmiştir. Daha sonra pilot çalışma yapıldı ve ölçeğe son şekli verilmiştir. 120 öğretmenle pilot uygulama yapılmıştır. Pilot uygulamadan sonra gönüllük esasına dayalı olarak ilgili öğretmenlerin tarafsız katılımlarını belirtmeleri koşulu ile ölçek formu öğretmenlere birebir uygulanmıştır.

Ölçeğin yapı geçerliğini istatistiksel olarak tespit etmek için açımlayıcı faktör analizi tekniği kullanılmıştır. Ölçeğin öncelikli olarak, faktör analizine uygun olup olmadığını anlamak amacıyla KMO ve Bartlett testi yapılmıştır. Bu kapsamda KMO testi ölçüm sonucunun .50 ve daha üstü, Bartlett küresellik testi sonucunun da istatistiksel olarak anlamlı olması gerekmektedir (Jeong, 2004: 70). Bu çalışma sonucunda KMO testi sonucu .66, Bartlett küresellik testi de ($P < 0.01$) anlamlı bulunmuş ve ölçeğe faktör analizi yapılabileceği sonucuna ulaşılmıştır. İlk analizde, öz değeri 1’den büyük olan 6 faktör olduğu görülmektedir. Ancak Şekil 1 incelendiğinde, öz değeri diğer faktörlerden daha yüksek olan ve açıkladığı varyansı daha yüksek olan tek faktörün baskın olduğu anlaşılmaktadır.

Ölçeğin faktör sayısı belirlendikten sonra faktör analizi tekrar edilmiştir. Ölçeği yapılan açımlayıcı faktör analizi sonucunda tek faktör elde edilmiştir. Bu faktör ölçeğe ilişkin toplam varyansın %34.32’sini açıklamaktadır. Tek faktörlü ölçeklerde açıklanan varyansın %30 ve daha fazla olmasının yeterli görülebileceğini ifade etmektedir. Yapılan faktör analizi sonucunda elde edilen veriler ölçeğin geçerliğinin yüksek düzeyde olduğuna işaret etmektedir. Ölçeği’in 18 maddeden oluştuğu sonucuna ulaşılrken, bu çalışma için belirlenen örnekleme herhangi bir faktörde yer almayan veya .30’un altında yük değerine sahip maddeler (4., 9., 10., 12. ve 13.) ölçekten atıldıktan sonra ölçek 13 maddeye düşmüştür ve kalan maddeler üzerinden değerlendirmeye alınmıştır. Büyüköztürk (2012), maddelerin faktör ortak varyanslarının 1’e yakın ya da .66’nın üzerinde olmasının iyi bir çözüm olduğunu ancak bunu uygulamada karşılamının genellikle zor olduğunu ifade etmektedir.

Ölçeğin güvenilirliğini tespit etmek amacıyla Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı

belirlenmiştir. Yapılan istatistiklere göre ölçek tek faktörlü olduğu için ölçeğin tamamı için güvenilirlik katsayısı hesaplanmış ve bu değer .89 olarak bulunmuştur. Tezbaşaran (1997), likert tipi bir ölçekte yeterli sayılabilecek bir güvenilirlik katsayısının olabildiğince 1'e yakın olması gerektiğini ifade etmektedir. Bu sonuçlara göre ölçeğin tamamının güvenilirliğinin yüksek düzeyde olduğu söylenebilmektedir.

Öğretmenlerin ölçekte mevcut olan her bir maddeyi katılıyorum, kararsızım ve katılmıyorum olarak belirtmeleri istenmiştir. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 36 puandır.

2.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Veriler analiz edilmeden önce dağılımların normalliği ve varyansların homojenliği incelenmiştir. Daha sonra analizler yapılmıştır. Veriler "Tek Yönlü Varyans Analizi" ve "İlişkisiz (Bağımsız) Örneklem t-testi" ile analiz edilmiştir.

3. Bulgular ve Yorumlar

Öğretmenlerin aile katılım çalışmalarının yönelik tutumları üzerinde cinsiyet, çalıştığı kadro, çalıştığı kurum, kıdem ve yaş durumu kategorilerine göre bir anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan verilerin analizine ilişkin araştırma bulguları aşağıda verilmiştir.

Tablo 1. Öğretmenlerin cinsiyetine göre "Öğretmenler için Aile Katılım Çalışmaları Hakkında Tutum Ölçeği" bağımsız t testi sonuçları

Anket	Gruplar	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Aile Katılımına Yönelik Tutumları	Kadın	856	17,2442	4,02361	891	,200	,841
	Erkek	37	17,3784	3,01249			

Tablo 1 incelendiğinde; araştırmaya katılan kadın öğretmen sayısı 856 olup, grubun anketten almış olduğu puan ortalaması ($\bar{X}=17,24$) dir. Araştırmaya katılan erkek öğretmen sayısı 37 olup grubun anketten almış olduğu puan ortalaması ($\bar{X}=17,37$) tir. Yapılan bağımsız t testi sonuçlarına göre ölçek üzerinden kadın grubu ile erkek grubunun oluşturduğu öğretmenler arasında anlamlı bir fark yoktur [$t(891) = .200, p > .05$]. Bu durum kadın ve erkek öğretmenlerin aile katılımı konusundaki tutumlarının benzer olduğunun bir göstergesi olabilir.

Gömlüksüzöğlü ve Serhatlıoğlu (2013) tarafından yapılan araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin aile katılımına ilişkin öz-yeterlik inançlarına ait görüşleri cinsiyet değişkenine göre farklılaşmamaktadır. Elde edilen sonuç literatür ile paraleldir.

Tablo 2. Öğretmenlerin çalıştığı kadroya göre “Öğretmenler için Aile Katılım Çalışmaları Hakkında Tutum Ölçeği” bağımsız t testi sonuçları

Anket	Gruplar	N	$\bar{X}$	S _x	SD	t	P
Aile Katılımına	Öğretmen	830	17,3084	4,05318	891	1,599	,110
Yönelik Tutumları	Usta Öğretici	63	16,4762	2,86726			

Tablo 2 incelendiğinde araştırmaya katılan kadın öğretmen sayısı 830 olup, grubun anketten almış olduğu puan ortalaması ($\bar{X}=17,30$) dur. Araştırmaya katılan usta öğretici sayısı 63 olup grubun anketten almış olduğu puan ortalaması ($\bar{X}=16,47$) dir. Yapılan bağımsız t testi sonuçlarına göre uygulanan ölçek üzerinden öğretmen grubu ile usta öğretici grubu arasında anlamlı bir fark yoktur [$t_{(891)} = 1.559, p > .05$].

Şıvgın (2005) tarafından yapılan araştırmada okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin en son mezun oldukları okul türüne göre aile katılım çalışmaları hakkında görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. İncelenen araştırma sonucuyla yapılan araştırma benzerlik göstermektedir. Öğretmenlerin çalıştığı kadroya göre aile katılım çalışmalarına yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık çıkmaması; araştırmaya katılan öğretmenlerin lisans düzeyinde eğitim almış olması, usta öğretici kadrosunda çalışanların ise çoğunlukla ön lisans ve kız meslek lisesi mezunu olması nedeni ile oldukça ilginçtir. Öğretmenlerin eğitim düzeyi arttıkça tutumlarında değişiklik olması beklenirken, bu gelişmenin ortaya çıkmaması lisans programlarında aile eğitimine ilişkin derslerin kuramsal olması ve öğretmen adaylarının lisans programları sırasında bu konuda uygulama yapmamış olmalarına bağlanabilir.

Tablo 3. Öğretmenlerin çalıştığı kuruma göre “Öğretmenler için Aile Katılım Çalışmaları Hakkında Tutum Ölçeği” bağımsız t testi sonuçları

Anket	Gruplar	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Aile Katılımına	Anaokulu	251	17,3625	3,62105	891	,529	,597
Yönelik Tutumları	Anasınıfı	642	17,2056	4,12119			

Tablo 3 incelendiğinde araştırmaya katılan anaokulunda görev yapan öğretmen sayısı 251 olup, grubun anketten almış olduğu puan ortalaması ($\bar{X}=17,36$) dir. Araştırmaya katılan anasınıfında görev yapan öğretmen sayısı 642 olup grubun anketten almış olduğu puan ortalaması ($\bar{X}=17,20$) dir. Yapılan bağımsız t testi sonuçlarına göre uygulanan ölçek üzerinden anaokulunda görev yapan öğretmenlerle anasınıfında görev yapan öğretmen grubu arasında anlamlı bir fark yoktur [$t_{(891)} = .529, p > .05$].

Anaokulu ortamlarında aile eğitimi ve aile katılımı çalışmaları için uygun ortam standartlarının daha iyi koşullarda olması nedeniyle anaokulunda çalışan öğretmenlerin ölçek konusundaki daha yüksek olması beklenebilirdi. Gruplar arasında tutum yönünden fark çıkmamasının nedeni okul öncesi eğitimde öğretmen yetiştirme programının standart olması ve eğitimlerinin ortak olmasına bağlanabilir.

Tablo 4. Öğretmenlerin kıdem durumuna göre “Öğretmenler için Aile Katılım Çalışmaları Hakkında Tutum Ölçeği” tek yönlü Anova Sonuçları

Kıdem	N	$\bar{x}$	SS	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
1-5 Yıl	449	17,4298	4,11445	Gruplar arası	51,831	4	12,958	,815	,516
6-10 Yıl	228	17,1009	3,73381	Gruplar içi	14117,482	888	15,898		
11-15 Yıl	86	17,2791	3,82454	Toplam	14169,312	892			
16-20 Yıl	59	17,2203	3,57707						
21 Yıl ve Üstü	71	16,5775	4,44542						
Toplam	893	17,2497	3,98558						

Tablo 4’ e göre, araştırmaya katılan öğretmenlerin, kıdem kategorileri arasında tutum ölçeğine göre anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir [$F_{(4,888)} = ,815$; $p = ,516$, $p > 0$].

Şıvgın (2005) tarafından yapılan araştırmada okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin kıdem yılları ile yaptıkları aile katılım çalışmaları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. İncelenen araştırma sonucuyla paralellik göstermektedir. Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre aile katılım çalışmalarına yönelik tutumlarında anlamlı bir farklılık olmaması; Milli Eğitim Bakanlığı okul öncesi eğitim programlarında 2002 den 2006 ya 2006 dan 2013 programlarına doğru aile katılımının vurgulanmasındaki artışlarla ilişkilendirilebilir. Bilindiği gibi 2013 programında aile eğitimi ve katılım çalışmalarına çok ayrıntılı olarak yer verilmiş programın ekinde paket program olarak öğretmenlerin kullanımına sunulmuş ve eğitimleri ülke çapında verilmiştir (MEB, 2013). Ayrıca bu sürece paralel olarak Milli Eğitim Bakanlığı ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının da aile eğitim programlarının daha yaygın ve etkin biçimde uygulanması, basında bu konudaki kamu spotlarının yer alması da öğretmenlerde bu konudaki farkındalığın artmasına neden olmuş olabilir.

Tablo 5. Öğretmenlerin yaş durumuna göre “Öğretmenler için Aile Katılım Çalışmaları Hakkında Tutum Ölçeği” tek yönlü Anova Sonuçları

Yaş grubu	N	$\bar{x}$	SS	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Fark
20-25 Yas	186	17,2043	4,11079	Gruplar arası	233,834	3	77,945	4,972	,002	26-30; 31-40
26-30 Yas	313	17,8978	4,09531	Gruplar içi	13935,478	889	15,675			26-30; 41-50
31-40 Yas	280	16,8357	3,75335	Toplam	14169,312	892				
41-50 Yas	114	16,5614	3,81667							
Toplam	893	17,2497	3,98558							

Tablo 5’e göre, araştırmaya katılan Analiz sonuçları, personelin yaş kategorileri arasında Öğretmenlerin Aile Katılım Çalışmaları Hakkında Tutum Ölçeği’ne göre anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Yapılan Post Hoc analizi sonucunda tukey testinin (26-30; 31-40), (26-30; 41-50) yaş aralıkları arasında fark olduğuna işaret etmektedir. Araştırmaya katılan personelin yaş grubu aralıklarında aritmetik ortala-

ma $\bar{X}$ = 16,56 ile $\bar{X}$ = 17,89 arasında değiştiği tespit edilmiştir [$F_{(3,889)} = 4,972$; $p=.002$, $p<0.05$]. Yapılan levene testi sonucunda grupların homojen dağılım gösterdikleri tespit edilmiştir. (26-30) yaş aralıklarındaki öğretmenlerin lehine anlamlı bir fark çıkmasının nedeni bu yaş aralığındaki öğretmenlerin aile katılım çalışmaları hakkındaki bilgilerinin güncel olması, 633 Sayılı KHK ile 3/6/2011 tarihinde Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu'nun yerine Aile Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın kurularak aile vurgusunun öne çıkarılması ve ilgili bakanlığın son yıllarda ailelere yönelik yaptığı çalışmaların artmasından kaynaklanıyor olabilir.

4. Tartışma ve Öneriler

Çalışma sonucunda; öğretmenlerin cinsiyet, çalıştığı kadro, çalıştığı kurum ve kıdem durumu kategorilerine göre aile katılım çalışmalarına yönelik tutumları arasında anlamlı fark olmadığı görülmüştür. Bu kategorilerde öğretmenlerin tutumlarının benzerlik gösterdiği saptanmıştır.

Öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre aile katılım çalışmalarına yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık olmaması kadın ve erkek öğretmenlerin aile katılımı konusundaki tutumlarının benzer olduğunun bir göstergesi olabilir. Gömleksizoğlu ve Serhatlıoğlu (2013) tarafından yapılan araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin aile katılımına ilişkin öz-yeterlik inançlarına ait görüşleri cinsiyet değişkenine göre farklılaşmamaktadır. Elde edilen sonuç literatür ile paraleldir.

Öğretmenlerin çalıştığı kadro değişkenine göre aile katılım çalışmalarına yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık saptanmaması sonucu, araştırmaya katılan öğretmenlerin lisans düzeyinde eğitim almış olması, usta öğretici kadrosunda çalışanların ise çoğunlukla ön lisans ve kız meslek lisesi mezunu olması nedeni ile oldukça ilginçtir. Öğretmenlerin eğitim düzeyi arttıkça tutumlarında değişiklik olması beklenirken, bu gelişmenin ortaya çıkmaması lisans programlarında aile eğitimine ilişkin derslerin kuramsal olması ve öğretmen adaylarının lisans programları sırasında bu konuda uygulama yapmamış olmalarına bağlanabilir. Şıvgın (2005) tarafından yapılan araştırmada okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin en son mezun oldukları okul türüne göre aile katılım çalışmaları hakkında görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. İncelenen araştırma sonucuyla yapılan araştırma benzerlik göstermektedir.

Öğretmenlerin çalıştığı kurum değişkenine göre aile katılım çalışmalarına yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Bu sonuç, anaokulu ortamlarında aile eğitimi ve aile katılımı çalışmaları için uygun ortam standartlarının daha iyi koşullarda olması nedeniyle anaokulunda çalışan öğretmenlerin ölçek konusundaki daha yüksek olması beklenebilirdi. Gruplar arasında tutum yönünden fark çıkmamasının nedeni okul öncesi eğitimde öğretmen yetiştirme programının standart olması ve eğitimlerinin ortak olması ile ilişkili olabilir.

Araştırmada öğretmenlerin kıdem değişkenine göre aile katılım çalışmalarına yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Şıvgın (2005) tarafından yapılan araştırmada okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin kıdem yılları ile yaptıkları aile katılım çalışmaları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Elde edilen bu sonuçlar literatür ile uyum halindedir. Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre aile katılım çalışmalarına yönelik tutumlarında anlamlı bir farklılık olmaması; MEB okul öncesi eğitim programlarında 2002 den 2006 ya 2006 dan 2013 programlarına doğru aile katılımının vurgulanmasındaki artışlarla ilişkilendirilebilir. Bilindiği gibi 2013 programında aile eğitimi ve katılım çalışmalarına çok ayrıntılı olarak yer verilmiş programın ekinde paket program olarak öğretmenlerin kullanımına sunulmuş ve eğitimleri ülke çapında verilmiştir (MEB, 2013). Ayrıca bu sürece paralel olarak Milli Eğitim Bakanlığı ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının da aile eğitim programlarının daha yaygın ve etkin biçimde uygulanması, basında bu konudaki kamu spotlarının yer alması da öğretmenlerde bu konudaki farkındalığın artmasına neden olduğu düşünülebilir.

Öğretmenlerin yaş durumu kategorilerine göre ise anlamlı fark tespit edilmiştir. Bu sonuç, (26-30) yaş aralıklarındaki öğretmenlerin lehine anlamlı bir fark çıkmasının nedeni bu yaş aralığındaki öğretmenlerin aile katılım çalışmaları hakkındaki bilgilerinin güncel olması, 633 Sayılı KHK ile 3/6/2011 tarihinde Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu'nun yerine Aile Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın kurularak aile vurgusunun öne çıkarılması ve ilgili bakanlığın son yıllarda ailelere yönelik yaptığı çalışmaların artmasından kaynaklanıyor olabilir.

Çocuğun eğitimi, aile katılım çalışmaları yoluyla okul ve aile arasında paylaşılan bir sorumluluktur. Okul öncesi dönemde, aile okul arasında kurulan pozitif ve nitelikli ilişki çocuğun gelecekteki başarısını etkilemektedir. Eğitim kurumlarında çocuklarda kalıcı davranış değişikliklerinin gerçekleşebilmesi, programda planlanan öğrenme yaşantılarının ailede de sürdürülmesi ile mümkün olabilir. Ev ve okul arasındaki kurulan yakın ilişki hem ebeveyn ve öğretmenin çocuğun yetenekleri hakkında doğru bilgi edinmesini hem de çocuğun başarısı için birlikte çalışma devamlılığını ve bütünlüğünü sağlamak açısından önemlidir. Eğitim programı, aileler tarafından desteklenmediği sürece istenen düzeyde etkili olamamaktadır. Ayrıca ailelerin katılım çalışmaları ile çocukların kendilerini güvende ve desteklenmiş hissetmeleri de sağlanmaktadır. Okul öncesi eğitimde en iyi yaklaşım, çocuğu tek başına birey olarak değil, aile ile birlikte ele alan yaklaşımdır. Bu nedenle aile katılım çalışmaları önemli görülmektedir (Aral, Kandır ve Yaşar, 2002; Beaty, 2000; Kostelnik ve diğerleri 2004; Erkan 2010; Catron ve Allen 2003; Temel, 2008).

Aile katılımı ile ilgili yapılan araştırmalara bakıldığında: Aile katılımının çocukların öğrenme, davranışsal uyum ve akademik başarıları üzerindeki etkilerini (George, 2003; Gürşimşek ve diğerleri 2002; Fantuzzo ve diğerleri 2004; Işık ,2007; Simpkins ve diğerleri 2006; Sohn, 2007; Turner, Richards ve Sanders 2007); aile eğitim programına katılan ebeveynlerin okul öncesi eğitime ilişkin bilgi düzeylerini

nasıl etkilediğini (Arabacı, 2003; Vural, 2006; Sevinç ve Evirgen, 2002; Ünal, 2003); öğretmenlerin ve ebeveynlerin okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan aile katılım çalışmalarına ilişkin görüşlerini (Köksal Eğilmez, 2008; Kuşin, 1991; Abbak, 2008; Akkaya, 2007; Yazıcı ve diğerleri 2005); aile katılım çalışmalarını engelleyen etkenleri (Koçak, 1991; McBride, Rane ve Bea, 2001; Yang, 2005; Özışıklı, 2008) ve ailelerin eğitim etkinliklerine katılım konusundaki görüşlerini saptamaya yönelik olduğu görülmektedir (Albritton ve Klotz 2003; Gbadomsi, 2003; Işık, 2007; Kaya, 2002; McBride, Rane ve Bea, 2001; Tezel Şahin, 2004).

İlgili literatür tarandığında konuya ilişkin özelliğin psikometrik ölçümünden ziyade ebeveyn ve öğretmen görüşleri alınıp başarı, güven, uyum, bağımsızlık gibi çeşitli beceri gerektiren davranış gelişmesine katkıları saptanmıştır. Ayrıca ebeveynlerin aile özellikleri, aile tutum, aile içi iletişimleri üzerine bir çok araştırma yapılmıştır. Bu araştırma görüşleri ölçülen psikometrik özelliğin anlamlı farklılığının yordanmasına katkı sağlamıştır.

Bu araştırmayı yapılmış olan diğer araştırmalardan ayıran en önemli özellik genellikle görüşler alınmışken bu araştırmada aile katılım çalışmaları konusunda öğretmen tutumlarını ölçmek için ölçek geliştirilmiştir. Ayrıca farklı değişkenlerin anlamlı fark olup olmadığını tespit etmek için istatistik test uygulanmıştır.

Öneriler:

Lisans programlarında aile katılımı ve eğitimi konusunda uygulamalı derslerin yer verilebilir.

Araştırmada kullanılan “Öğretmenlerin Aile Katılım Çalışmaları Hakkında Tutum Ölçeği” kullanılarak öğretmenlerin uygulamalarına ilişkin tutumlarını saptamaya yönelik araştırmalar yapılabilir.

Öğretmenlerin, aile eğitimi ve aile katılımı çalışmalarının değerlendirilmesi amacı ile Milli Eğitim Bakanlığı tarafından elektronik ortamlar oluşturulabilir.

Eğitim kurumlarında ebeveynlere aile katılımı konusunda bilgilendirilmesi ve farkındalığın artırılması için seminerler, kamu spotları vb yöntemlerle toplumsal duyarlılık artırılabilir.

İlgili ölçek benzer çalışmalarda farklı örneklem grubunda farklı değişkenlikler ile analiz yapılarak var olan durumun tespiti ve kıyaslaması yapılabilir.

Aile eğitimi ve katılımı uygulamalarına yönelik nitel çalışmalar yapılabilir.

5. Kaynakça

- Abbak, B.S. (2008). *Okulöncesi Eğitim Programındaki Aile Katılımı Etkinliklerinin Anasınıfı Öğretmenleri ve Veli Görüşleri Açısından İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana

- Akkaya, M. (2007). *Öğretmenlerin ve Velilerin Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Uygulanan Aile Katılımı Çalışmalarına İlişkin Görüşleri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir
- Albritton, T.S. (2003). *“Parents as Teachers: Advancing Parent Involvement in a Child’s Education”* Mississippi:The University Of Souther Mississippi
- Anonymous (2011) A Guide for Early Childhood Education Programs. Birth Thorough Kindergarten Age and Beyona Wichita Public-School. Eric Digest ED 363401.
- Arabacı, N. (2003). *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Sınıf içi Etkinliklere Katılan ve Katılmayan Annelerin Okul Öncesi Eğitim Hakkındaki Bilgilerinin İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Aral, N., Kandır, A. ve Can Y.M. (2002). *Okul Öncesi Eğitim ve Okul Öncesi Eğitim Programı*. (2. Baskı), İstanbul: YA-PA Yayınları
- Beaty, J.J. (2000). *Skills for Preschool to Teachers*. New Jersey Columbus :Merrill an Imprint of Prentice Hall Upper Saddle River
- Büyüköztürk, Ş. (2012). *Veri Analizi El Kitabı*. (8. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Catron, C. and Allen, J. (2003). *“Partnerships with Parents” Early Childhood Curriculum A Creative Play Model*. New Jersey Colombus :Merrill Prentice Hall Upper Saddle River
- Eliason, C. ve Jenkins, L (2003). *A Practical Guide Early Childhood Curriculum* New Jersey Colombus: New Jersey Colombus, Merrill Prentice Hall Upper Saddle River.
- Epstein L. (2002). *School, Family and Community Partnership: Caring For The Children We Share*. California: Corwin Pres.
- Erkan, S. (2010). Aile ve Aile Eğitimi ile İlgili Temel Kavramlar. Z.Fulya Temel (Ed.) *Aile Eğitimi ve Erken Çocukluk Eğitiminde Aile Katılımı Çalışmaları*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Fantuzzo, J., Mcwayne, C., and Perry, A.M. (2004). “Multiple dimensions of Family Involvement and Their relations to Behavioral and Learning Competencies For urban, Low Income Children”, *School Psychology Review*, 33(4), 467, 480. <http://eric.ed.gov>
- Gbadamosi, T.,& Lin,H., L., (2003) *“Parent’s Interests, Current involvement and Level of Parental Involvement in School Activities”*, Alabama State University
- George, S.,M., (2003) *Fundamentals Of Early Childhood Education*, Copyright by Pearson Education, inc., Upper saddle River, New Jersey.
- Gömleksizozğlu, M.N. ve Serhatlıoğlu, B. (2013). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Öz-Yeterlik İnançlarına İlişkin Görüşleri. *Turkish Studies*. Volume 8/7, p.201-221. Ankara (Web: http://www.turkishstudies.net/Makaleler/491801061_14G%C3%B6mleksizMehmetNuri-vd-3-201_221.pdf).
- Gürşimşek, I., Girgen,G., Harmanlı, Z., ve Ekinci, D. (2002). Çocuğun Eğitiminde Aile Katılımının Önemi (Bir Pilot Çalışma). *Erken Çocukluk Gelişimi ve Eğitimi Sempozyumu*. Ankara: Kök Yayıncılık, 262-274.
- Güven, G. (2011). *Farklı Eğitim Modelleri Kullanılarak Uygulanan Aile Eğitim ve Aile Katılım Programlarının Okul Öncesi Öğretmenlerinin Uygulamalarına ve Ebeveynlerin Görüşlerine Etkisinin İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Işık H. (2007). *Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Gerçekleştirilen Okul-Aile İşbirliği Çalışmalarının Anne Baba Görüşlerine Dayalı Olarak İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir

- Ireland, K. (2014). *The Definition of Parent Involvement*. Erişim <http://www.livestrong.com/article/75306-definition-parent-involvement/>
- Jeong, J. (2004). Analysis Of The Factors And The Roles Of Hrd In Organizational Learning Styles As Identified By Key Informants At Selected Corporations In The Republic Of Korea. Ph. D. Theses Amerika: Texas A&M University.Major Subject: Educationalhuman Resource Development.
- Kaya, Ö. M. (2002). *Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Uygulanan Programlara Ailelerin İlgi ve Katılımları ile Okulöncesi Eğitim Kurumlarının Aile Eğitimine Katkısı Konusunda Anne-Baba Görüşleri*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü,Eskişehir
- Koçak, Y. (1991). Okul-Aile İletişiminin Engelleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6, 129-133.
- Kostelnik, M. Soderman, A.K. and Whiren, A.P (2004) *Developmentally Appropriate Curriculum Best Practices in Early Childhood Education*. Newjersey: Pearson Education inc.
- Köksal Eğmez, F.C. (2008). *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Ailenin Eğitime Katılımı (Kocaeli'nde Beş Anaokulunda Yapılan Araştırma)*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya
- Kuşin, İ. (1991). Okul Öncesinde Aile ve Okul İşbirliği. 7. *Okul Öncesi Eğitimi ve Yaygınlaştırılması Semineri. İstanbul: Ya-Pa Yayınları*, 74-77.
- MEB (2013). *Okul öncesi eğitim programı*. Web:<http://tegm.meb.gov.tr/www/okulöncesi-egitimprogrami-ve-kurul-karari/icerik/543> Kasım 2013'de alınmıştır.
- Meador,D.(2015)Parent Involvement. erişim <http://teaching.about.com/od/JRteachingvocabulary/g/Parental-Involvement.htm>
- Mebride, A. Brant, T.R., and Rane, J.H. (2001). Intervening With Teachers to Encourage Father/ Male Involvement in Early Childhood Programs. *Early Childhood Research Quarterly* 16, 77-93
- Nelson, S.W. ve Guerra, P.L. (2009). For Diverse Families, Parent Involvement Takes On A New Meaning. erişim <http://learningforward.org/docs/jsd-fall-2009/guerra304.pdf?sfvrsn=2>
- Oktay, A., Gürkan, T., Zembat, R. ve Unutkan, Ö.P.(2006) *Ne Yapıyorum? Neden Yapıyorum? Nasıl Yapmalıyım?* Ya-Pa Yayınları:İstanbul.
- Özışıklı, İ.S. (2008). *A Study Of Parent Involvement In The Bogaziçi University Preschool Center*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Boğaziçi Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Sevinç, M., ve Evirgen, Ş. (2003). Küçükçekmece Okul Öncesi Eğitim Merkezinde Verilen Okul Destekli Anne Eğitim Programının Anneler Üzerindeki Etkileri. *Omep Dünya Konsey Toplantısı ve Konferansı Bildiri Kitabı*, 2 YA-PA Yayınları: Ankara
- Simpkins, S. Weiss, H. Dearing, D. and Keider,H. (2006). Family Involvement İn School And Low-Income Children's Literacy Performance. *Family involvement research digest*. <http://psycnet.apa.org/index.cfm?fa=buy.optionToBuy&id=2006-21055-001>
- Smith, T.C. (2008). *An Examination of the Parental Involvement Factor On Reading Achivement Scores In An Inner City School*.(Doctor of Philosophy) Capella University
- Sohn, S. (2007). Asian Parent Involvement in Home School and Community and Children's Achievement in The Early Grades. *A dissertation submitted to the Faculty of the Graduate School of Education of State University of New York at Buffalo in partial fulfillment of the requirements fort he degree of*.
- Şıvgın, N. (2005). *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Uygulanan Eğitim Programına İlişkin Öğretmen Görüşleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli

- Temel Z. F. (2008). Okul Öncesi Eğitimde Aile Katılımı. *Uluslar arası Çocuk, Aile ve Okul Bağlamında Okul Öncesi Eğitim Kongresi . 30 Nisan-03 Mayıs Trabzon*. S: 89-98
- Temel, Z.F., Aksoy, A., Kurtulmuş, Z. (2010) Erken Çocukluk Eğitiminde Aile Katılım Çalışmaları. Aile Eğitimi ve Erken Çocukluk Eğitiminde Aile Katılım Çalışmaları. (Edit. Z.F. Temel), Ankara: An Yayıncılık.
- Tezel, Şahin, F. ve Ersoy, Ö, (1999). 0-6 Yaş Döneminde Anne Baba Eğitiminin Önemi. *Mesleki Eğitim Dergisi 1(1)*, 58-62
- Tezel Şahin F. ve Özyürek A. (2010). *Anne Baba Eğitimi ve Okul öncesinde Aile Katılım*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Tezbaşaran, A.A. (1997). *Likert Tipi Ölçek Geliştirme Kılavuzu*. Ankara: Türk Psikoloğlar Derneği.
- The National Parent Teacher Association (PTA) (2015). PTA &Parent Involvement-Background Information Definition of Parent Involvement. erişim <http://www.papta.org/domain/73>
- Turner, K., Richards, M. And Sanders, R. (2007). *Randomised Clinical Trial Of A Group Parent Education Programme For Australian Indigenous*. Journal of Paediatrics and Child Health 43, 429-437
- Ünal, F. (2003). *Empatik İletişim Eğitiminin Okul Öncesi Çocuğu Olan Annelerin Empatik Beceri Düzeylerine Etkisi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Vural, D.E. (2006). *Okul Öncesi Eğitim Programındaki Duyuşsal Ve Sosyal Becerilere Yönelik Hedeflere Uygun Olarak Hazırlanan Aile Katılımlı Sosyal Beceri Eğitimi Programının Çocuklarda Sosyal Becerilerin Gelişimine Etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir
- Vural, D.E. (2012). *Okul Öncesi Eğitimin İlköğretime Etkisinin aile Katılımı ve Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir
- Yang, S.L. (2005). *Parents And Teachers Perceptions Of Roles, Effectiveness, And Barriers Of Parent Involvement in Early Childhood Education*. İn Taipei Of Taiwan Ph.D Thesis Faculty Of The School of Education Spalding University
- Yazıcı, Z., Begümhan, Y. ve Güzeller, C. (2005). Ebeveynlerin Okulöncesi Eğitimde Uygulanan Aile Katılım Çalışmalarından Beklentileri. *Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Mesleki Eğitim Dergisi*. 78 13) 63-76.
- Zembat, R. ve Haktanır, G. (2006). Okul Öncesi Eğitim Programında Ebeveynlerin Eğitime Katılmaları. *Okul Öncesi Eğitimde Denetim Rehber Kitabı*. İstanbul:Ya-Pa Yayınları

Extended Abstract

This research is conducted with an aim to investigate preschool teachers' attitudes towards family engagement activities. The research is important in terms of increasing parent-teacher cooperation, and continuity and integrity in education.

The method used in the research is survey. Participants are 893 teachers from the 7 regions. Of the teachers 95,9 % are female, 4,1 % are male; 92,9 % are teachers and 7,1 % are qualified instructors. 28,1 % of them work at nursery schools and 71,9 % of them work at nursery classes. When the teachers' seniority are examined; it is seen that 50,3 % have 1-5, 25,5 % have 6-10, 9,6 % have 11-15, 6,6 % have 16-20 and 8,0 % have 21 and above years of experience. 20,8 % of the teachers are 20-25; 35,1 % of them are 26-30; 31,4 % of them are 31-40; 11,3 % of them are 41-50 and 1,5 % of them are 51 and above years old.

'Attitude Scale for Teachers on Family Engagement Activities' is used, which was designed for this study. The scale's Cronbach's Alpha reliability coefficient is .89. After normality of the distributions and homogeneity of the variants were examined, the data was analysed. The analysis was carried out via "One Way Analysis of Variance" and "Independent Sample T Test" in SPSS 15.00.

The results show that there is no difference in teachers' attitudes towards family engagement activities in terms of their gender, their position, the institution they work at and their seniority. In these categories, teacher attitudes show similarity. In terms of age categories, significant difference was found. The possible reasons behind the fact that a significant difference was found on behalf of 26-30 age group teachers are thought to be that their knowledge on family engagement activities are up-to-date, that family emphasis has been underlined after the establishment of Ministry of Family and Social Policies instead of Social Services and Society for the Protection of Children on 3.6.2011 with Legislative Decree No. 633 and that the studies of the same ministry on families have increased in number.

When the related literature was scanned, contributions on skill based behaviour development like success, confidence, harmony, independence were detected which were based on parent and teacher opinions more than psychometric measurements on the related topic. Moreover, many researches were conducted on parents' family characteristics, attitudes and intercommunication. This research contributed to predict the meaningful difference of the psychometric character studied.

The most important aspect of this research, which separates it from the others, is that a scale was developed for teacher attitudes on family engagement activities instead of examining opinions. Besides, a statistical test was conducted to detect if different variables give meaningful difference.